

PROJECTGROEP Huisvesting Gemeente Schiermonnikoog Eindverslag

30-08-2016

In de loop van 2016 is intensief en grondig onderzocht of definitieve huisvesting van de monniken gerealiseerd zou kunnen worden in een bestaand pand of complex op een voor hen passende locatie. Tegelijkertijd is uitgekeken naar bestaande mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting.

In het najaar van 2014 was duidelijk, dat definitieve huisvesting in bestaande gebouwen niet mogelijk zou zijn, mede in verband met het bijzondere programma van eisen van de monniken. Zelfs het vinden van een passende, tijdelijke huisvestingsmogelijkheid voor een beperkte groep kwartiermakers bleek geen sinecure, ondanks de open en bereidwillige medewerking van vele insiders.

Daarom ontstond het idee om te trachten een projectgroep van betrokken en deskundige professionals te formeren om samen met hen zorgvuldig en degelijk te zoeken naar de meest passende en haalbare locatie en inpassing van de nieuwe huisvesting. Alle daartoe aangezochte en al eerder dat jaar in het zoekproces gecontacteerde instanties en professionals reageerden positief.

Op basis van een Startnotitie Projectgroep Huisvesting Gemeente Schiermonnikoog d.d. 25 november 2014 kwamen de heren Rens van den Berg (gemeente), Richard Deen (provincie), Erik Jansen (Vereniging Natuurmonumenten) en Arjen Kok (secretaris Nationaal Park Schiermonnikoog) op 28 november voor het eerst samen met Peter Thissen (zaakwaarnemer monniken) en Peter Loeffen (bouwkundig projectleider monniken). Burgemeester Sjon Stellinga opende die eerste bijeenkomst en verleende gastvrijheid in het gemeentehuis. Als hoofdtaak wordt geformuleerd het inventariseren en aan de hand van op te stellen criteria toetsen van mogelijke locaties voor definitieve huisvesting.

Van een eerste lijstje met zeven locaties worden er drie na korte bespreking geschrapt. Vier locaties verdienen nader onderzoek, onder meer op aspecten als natuur en landschap, ruimte en infrastructuur, eigendomssituatie en draagvlak bij de eilanders.

Twee nieuwe mogelijke locaties worden vanuit Natuurmonumenten voorgesteld en aan het lijstje toegevoegd voor nader onderzoek. Afsproken wordt een lijst van selectiecriteria op te stellen en de te stellen eisen aan te onderzoeken en te selecteren locaties te preciseren.

Ook extra huiswerk voor de monniken, die enkele maanden later laten weten dat zij zich op twee van de zes locaties op de lijst gevoelsmatig niet thuis voelen en bij twee andere te veel natuuraantasting vrezen.

Intussen wordt Langestreek 9 gevonden als tijdelijke huisvesting voor een deel van de monniken, totdat een nieuwe vestiging gereed zal zijn.

In de tweede projectgroepbijeenkomst op 5 juni 2015 worden beschrijvingen van de vier overgebleven locaties besproken. De lijst van criteria wordt aangepast en verruimd, zodat een risicoanalyse – bijvoorbeeld van natuuraantasting – per locatie kan worden gemaakt. Eén locatie wordt verruimd tot een zoekzone, de zoekzone Westerburenweg. Afsproken wordt dat alle locaties nauwkeurig beschreven zullen worden en dat alle lokale kennis én habitatkennis gebruikt gaan worden als aanzet tot een risicoanalyse per locatie. Verder wordt aangedrongen op het definitief maken van het programma van eisen voor de nieuwbouw, onder meer ter beoordeling van de impact op natuur en omgeving.

Op 31 juli 2015 heeft de gemeenschap officieel gestemd voor verkoop van de abdij en verhuizing naar Schiermonnikoog. Zodra de vereiste toestemmingen uit Rome verkregen zijn worden deze besluiten geëffectueerd.

Op 21 augustus 2015 bespreekt de Projectgroep vier locaties, die voor de monniken op dat moment alle acceptabel bevonden zijn. De monniken leggen de keuze van de meest passende en realiseerbare locatie, na weging van natuurwaarden en risico's, in handen van de Projectgroep.

Na de beoordeling van de vier locaties op de voorliggende criteria en informatie worden werkafspraken gemaakt voor de verwerving van nog ontbrekende gegevens en informatie. Een 'onopvallend opvallende' zichtbaarheid en beleefbaarheid van een nieuw gebouw op locatie vanaf de openbare weg wordt als criterium toegevoegd, in een goede aansluiting op niet ver van het dorp gelegen permanente en recreatieve woonfuncties. Er zal een tabel worden opgesteld, waarin per locatie risico's en criteria kunnen worden ingevuld en vergeleken. Gevraagd wordt of het al mogelijk is ruimtelijke impressies te laten vervaardigen waarop te zien is hoe vorm en massa van nieuwbouw op de locaties er uit zou kunnen zien.

Tijdens de vierde bijeenkomst van de Projectgroep op 16 oktober 2015 wordt de 'Scoretabel risicoanalyse locaties', voorzien van 9 criteria besproken en uitgebreid tot 11 criteria.

Vervolgens worden schetsen als vingeroefening voor de inpassing van reële bouwvolumina op drie locaties gepresenteerd. Ze zijn vervaardigd aan de hand van de hoogtekarten op die locaties. Hoewel het hier gaat om eerste impressies geven de schetsen een goed beeld van de indruk en betekenis, die zo'n bouwvolume op die drie locaties zou hebben.

Vervolgens wordt de scoretabel gezamenlijk ingevuld, waarbij de boordeling van iedere specialist per criterium extra gewicht wordt toegekend.

De totaalscores (hoe hoger hoe positiever) luiden na die gezamenlijke invulling:

43 voor Westerburenweg tussen Martjeland en Karrepad

45 voor Westerburenweg, paardenbaklocatie

30 voor Egbertsduin (tussen Egbertkapel en Torenbinnenpad)

36 voor Binnendijken

De aanwezigen stellen vervolgens eensluidend vast, dat deze scores overeenkomen met de gevoelsmatige geschiktheidsvolgorde van de locaties.

Het enige niet aanwezige lid van de Projectgroep laat na bestudering weten, dat hij geheel akkoord gaat met de criteria en ingevulde scores.

Op 31 oktober 2015 komt het bericht uit Rome, dat de vereiste toestemmingen voor verkoop en verhuizing aan de monniken zijn verleend. Kort daarna bereikt de gemeenschap consensus over de hoofdvorm van de nieuwbouw en over de paardenbaklocatie als voorkeurslocatie. Een en ander leidt tot een beperkte en vrijblijvende opdracht aan een architect/ontwerper om op basis van de feitelijke gegevens van het programma van eisen en ideeën van de monniken de contouren van een gebouw te schetsen, geprojecteerd op de paardenbaklocatie, daarbij rekening houdend met de bezonning en het ter plaatse aanwezige hoogteverloop van terrein en begroeiing.

Op dinsdag 8 december 2015 biedt het gemeentebestuur een kennismakingslunch aan, voorafgaand aan de vijfde bijeenkomst van de projectgroep. Waarnemend burgemeester Stellingwerf en wethouder RO Meerdink en alle leden van de projectgroep nemen dan kennis van het verlenen van de goedkeuringen uit Rome, van de planning van de monniken en van de kort tevoren gereedgekomen schetsen en impressies van een nieuwe vestiging op de voorkeurslocatie van zowel de monniken als van de projectgroep.

In de daarop volgende vijfde – voltallige – vergadering van de projectgroep worden de op 16 oktober gepreciseerde selectiecriteria voor de locaties en gezamenlijk ingevulde risicoanalyse-tabel unaniem bevestigd. De eerder gepresenteerde schetsen en impressie worden besproken en becommentarieerd. Er worden suggesties gedaan voor de keuze van een architect, met de kanttekening, dat de voor het vervaardigen van de schetsen en impressies gekozen architect een zeer positieve indruk heeft gemaakt.

Afgesproken wordt dat vervolgstappen kunnen worden gezet op basis van de ter tafel gebrachte informatie en overwegingen. Aanbevolen wordt, dat de monniken in een brief

aan het College van B&W melding maken van hun voornemen om op de voorkeurslocatie nieuwbouw te plegen en te vragen om – in principe – bestuurlijke medewerking.

Op 14 december 2015 verkopen de monniken al hun bezittingen in Diepenveen/Deventer. Op 29 december worden abdijgebouwen en terreinen overgedragen aan de nieuwe eigenaren en op dezelfde dag arriveren de monniken Alberic (abt), Jelke, Paulus en Vincentius op Langestreek 9 als nieuwe inwoners van Schiermonnikoog. Drie andere monniken en de kluzenaar wachten in Westmalle (B) het gereedkomen van de nieuwe vestiging af.

Op 15 januari 2016 verzoeken de monniken schriftelijk om de principe-medewerking van het gemeentebestuur voor de bouw van hun nieuwe vestiging aan de Westerburenweg. Op 23 februari reageert het gemeentebestuur in positieve zin en wijdt daar een persbericht aan, dat wederom landelijke publiciteit oplevert. De locatiekeuze achten B&W 'niet onlogisch' en een nieuw klooster op de voorkeursplek 'inpasbaar'. Wel wijzen B&W op de beslissingsbevoegdheid van de gemeenteraad in dezen.

Daarop geven de monniken architect Huib Ribbens – die ook de schetsen en impressies vervaardigde – opdracht om een voorlopig ontwerp te maken.

In één week tijd maken meer dan 300 eilanders kennis met de monniken tijdens daartoe belegde bijeenkomsten op verschillende plaatsen in het dorp.

Architect Ribbens presenteert zijn voorontwerp tijdens de zesde en laatste bijeenkomst van de projectgroep op 11 maart 2016. Na evaluerende opmerkingen bespreekt de projectgroep verdere processtappen, zoals een ecologisch onderzoek van de zoekzone Westerburenweg en stappen ter verwerving van een zakelijk recht op de locatie.

Gemeentelijk RO-jurist van den Berg laat weten, dat hij Schiermonnikoog gaat verlaten. Met woorden van spijt, dank en succeswensen wordt afscheid van hem genomen. Afgesproken wordt, dat , nu het werk van de projectgroep zo goed als gereed is, zo nodig per e-mail wordt gecommuniceerd, bijvoorbeeld wanneer het ecologisch rapport gereed is.

Het voorontwerp van het gebouw en het ecologisch rapport zullen na de zomer aan de gemeente en de eilanders worden voorgelegd voor een informerende overlegronde, vóórdat wordt overgegaan tot de indiening van de formele vergunningsaanvragen.

Maastricht, 30.08.2016

Peter Chr. Thissen, notulist Projectgroep Huisvesting Monniken Schiermonnikoog